

Regeringsförklaringen

30 november 2021

Regeringsförklaring avgiven av statsminister Magdalena Andersson

Herr talman, Ärade ledamöter av Sveriges riksdag,

En människa, en röst – alla människors lika rätt att vara med och styra det samhälle vi lever i. Det är samhällets mest grundläggande uttryck för jämlikheten människor emellan.

I år fyller den rätten 100 år.

1921 fick både kvinnor och män i Sverige för första gången rösta i allmänna och lika val till riksdagen.

Den rättigheten är inte en gång för alla given. Den måste vinnas om och om igen, för varje ny generation.

Ärade riksdagsledamöter,

Om tio månader är det åter dags för demokratins högtidsdag. Då går svenska folket till val.

Låt oss gemensamt övertyga ännu en generation väljare om vikten av att använda sin demokratiska röst.

”All offentlig makt i Sverige utgår från folket. Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. [...] Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.”

Så står det skrivet i vårt lands grundlag.

På samma bergfasta demokratiska grund ska Sverige stå under de 100 år som ska följa.

* * *

Herr talman,

Regeringens politik under kommande år ska präglas av krafttag mot tre allvarliga samhällsproblem.

För det första: Att vända på varje sten för att minska segregationen och bekämpa den hänsynslösa brottslighet som idag hotar hela samhällsgemenskapen.

För det andra: Att driva på den gröna industriella revolutionen med investeringar i hela landet. Så minskas utsläppen och så hamnar framtidens jobb i Sverige.

För det tredje: Att ta tillbaka kontrollen över välfärden så att alla medarbetare har de villkor som krävs för att göra sitt jobb. Så kan vi se till att skolan, vården och omsorgen håller hög kvalitet i hela landet. Av respekt för alla som jobbar och byggt upp vårt land ska vi ha trygga socialförsäkringar och pensioner.

Sverige ska framåt, steg för steg, reform för reform.

För Sverige kan bättre.

* * *

Herr talman,

Fram till november i år har 290 skjutningar ägt rum i landet. De har kostat 42 människor livet. Många av dem var unga pojkar, barn.

Skjutningar i gängkonflikter är inte isolerade fall. De sker organiserat och grundläggs i ett samhälle med för stora klyftor och skillnader i livsvillkor. Ekonomiska, språkliga och normativa. Det grova våldet är ett gift som hotar hela vår samhällsgemenskap. Det undergräver tilliten mellan människor och det urholkar framtidstron. Det gör människor i vårt land till brottsoffer, dödsoffer, sörjande.

Det finns bostadsområden i Sverige som präglas av trångboddhet och en svart bostadsmarknad, där organiserad brottslighet agerar både hyresvärd, bank och arbetsgivare. Där rättsväsendet trängs undan och gängen skapar egna spelregler. Där barn rekryteras rakt in i den kriminella livsstil där sprängningar och skjutningar är vardag.

Så kan det inte fortsätta. Det svenska samhället ska vara starkare än så.

För att få stopp på våldet måste förövarna lagföras. Kriminalpolitiken läggs om.

Fler än 70 straff har skärpts. Ett 30-tal gärningar som tidigare inte var straffbara har kriminaliserats. En historisk utbyggnad av hela det svenska rättsväsendet pågår. Målet om 10 000 fler polisanställda är på god väg att nås. En omfattande utbyggnad av Kriminalvården genomförs och domstolarnas kapacitet stärks väsentligt.

I stort sett varenda brottsbekämpande myndighet har fått nya verktyg, fler anställda och större befogenheter.

Nu går vi vidare.

Straffen för gängrelaterad brottslighet ska skärpas ytterligare. Möjligheten att använda hemliga tvångsmedel preventivt för att förhindra allvarlig brottslighet utreds.

Straffen för mened, övergrepp i rättssak och skyddande av brottsling skärps. Vittnen ska inte hotas till tystnad utan få det stöd de behöver för att i trygghet fullgöra sin plikt.

Det ska bli lättare att häkta personer som misstänks för allvarliga brott. Häktningspresumtionen sänks från dagens 2 år till 1 år och sex månader.

Den som begår flera brott ska straffas hårdare. Straffrabatten för unga mellan 18–20 som begår allvarliga brott tas bort. Påföljd ska bättre återspegla brottslighetens allvar, även när det gäller unga. Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga ses över.

Samhället ska agera mer resolut mot unga i riskzonen och det ska bli möjligt att genomföra fler insatser även om föräldrarna inte samtycker.

Medlemmar i gäng och ungdomar i riskzon ska i högre utsträckning omhändertaras och bli föremål för sociala åtgärder. En ordning med statliga ungdomskriminalitetsnämnder liknande den danska modellen ska utredas.

Våldsbrotten och kriminellas maktutövande utgör ett hot mot den folkliga förankringen och den demokratiska legitimitet på vilken vår rättsordning vilar. Det ska bekämpas med det demokratiska samhällets fulla kraft.

Herr talman,

Varje år mördas ett 15-tal kvinnor av någon som de har eller har haft en nära relation med. Regeringen har permanentat medel och statsbidrag för att förebygga mäns våld mot kvinnor, och för att skydda de som utsätts. Möjligheterna att stärka det straffrättsliga skyddet också mot psykiskt våld ses över. Straffen för våld och andra kränkningar i nära relationer skärps.

För 20 år sedan, ett år innan hon mördades, stod Fadime Sahindal här i riksdagen och sa:

”Oavsett vilken kulturell bakgrund man har bör det vara en självklarhet för varje ung kvinna att både få ha sin familj och det liv man önskar sig.”

Hon avslutade med en uppmaning till oss alla att se alla de tjejer som förnekas den rätten i hederns namn: ”Jag hoppas att ni inte vänder dem ryggen, att ni inte blundar för dem.”

Uppslutningen i Sveriges riksdag är bred och regeringens inriktning är tydlig: Hedersförtrycket hör inte hemma i vårt land. Jämlikhet och jämställdhet gäller alla lika. Hedersförtrycket ska bort.

* * *

Herr talman,

Straffskärpningarna har gett effekt. Fler grovt kriminella avtjänar nu straff. Men det krävs mycket bredare insatser för att bryta den segregation som leder till fattigdom och hopplöshet och göder gängkriminaliteten.

Varje statsråd i den regering som idag tillträder kommer att få i uppgift att inom sitt ansvarsområde och med stöd av berörda myndigheter vända på varje sten för att stoppa gängkriminaliteten och bekämpa segregationen.

Regeringen kommer att bjuda in företrädare för de kommuner där våldet är som värst och segregationen är som störst för att tillsammans motarbeta brottsligheten.

Många föräldrar, lärare, socialsekreterare, områdespoliser, idrottsföreningar och engagerade frivilliga agerar idag motkrafter. De sprider hopp i mörkret. Men många fler behöver sluta upp.

Vi måste alla hjälpas åt. Därför vill jag också vända mig till hela det svenska folket. Ingen enskild människa kan ensam bryta segregationen eller stoppa skjutningarna och gängen. Men alla kan göra något. När det organiseras nattvandring eller andra aktiviteter, var med om du kan. Ställ upp för idrottsföreningen, så att det finns fritidsaktiviteter för våra barn och unga. Stanna och prata en extra stund med den som behöver förbättra sin svenska för att komma in i samhället.

Låt mig rikta en uppmaning till Sveriges arbetsgivare: Innan du tar hit lågkvalificerad arbetskraft från andra länder, tänk på att det finns många långtidsarbetslösa i Sverige som inget annat vill än att få en egen försörjning.

När hela samhället mobiliserar – då kan vi tillsammans bygga Sverige tryggt igen.

* * *

Herr talman,

Inget är så grundläggande som att ha ett jobb att gå till, inget lika avgörande för att bli en del av samhällsgemenskapen. Den som saknar arbete ska därför möta en tydlig förväntan men också många och goda möjligheter att komma i arbete.

Har du kommit till Sverige som ung ska du skaffa gymnasieexamen och gå vidare till jobb eller högre utbildning.

Har du redan yrkeskunskaper som efterfrågas ska du lära dig svenska så fort det går och ta ett av de lediga jobb som finns.

Är du lite äldre och saknar rätt kunskaper kan du börja med en subventionerad anställning, och hjälpa till i vårt samhälle med uppgifter som annars inte blir utförda.

Med den inriktningen på jobbpolitiken har regeringen bidragit till att skapa en kvarts miljon nya jobb och halverat etableringstiden för nyanlända. Och trots pandemin och den värsta nedgången i ekonomin sedan andra världskriget, så jobbar idag en högre andel utrikesfödda jämfört med 2014.

Sverige ställer tydliga krav men erbjuder också möjligheter. Det fungerar och på den vägen ska vi fortsätta.

Alla som kan jobba ska jobba. Med ett arbete och en egen inkomst följer friheten att bestämma själv, hur man vill leva och med vem. Det gäller lika för alla, oavsett varifrån du kommer och oavsett kön.

Integrationen ska förbättras på en gedigen kunskapsgrund. Utredningar tillsätts om tydligare aktivitetskrav om ett visst antal timmar per vecka för dem som får ekonomiskt bistånd. Om krav på språkkunskap och kännedom om Sverige för att få permanent uppehållstillstånd. Om möjligheten att införa statliga mottagningscenter där asylsökande ska bo och delta i samhällsintroduktion under den allra första tiden i Sverige.

Kvaliteten i svenska för invandrare ska höjas. Skolinspektionen ska granska anordnare. Fler vuxna ska kunna kombinera yrkesutbildning och svenskstudier, för att snabbare komma i jobb.

Nystartsjobben förstärks och etableringsjobb införs.

Arbetsrätten reformeras, i enlighet med den överenskommelse som slutits av parterna.

Sveriges företagare skapar jobb och bidrar till vårt lands välstånd. Det ska vara lätt att starta och driva företag i Sverige och det ska också vara lätt att få en utbildningsplats!

Kunskapslyftet skapar tiotusentals vägar som leder till arbete i hela landet.

Nu byggs yrkeshögskolan, regionalt yrkesvux och folkhögskolan ut med fler utbildningsplatser. Vårdutbildningarna byggs ut både på högskolorna och på distans, och vården får bättre förutsättningar att ta fram de platser för verksamhetsförlagd utbildning som krävs.

Sverige har ett av världens mest omfattande studiestödssystem. En arbetsmarknad i snabb förändring ställer högre krav på vidareutbildning. Nu ska Sverige också få ett av världens bästa omställningsstudiestöd. I och med genomförandet av partsöverenskommelsen stärks nu vår konkurrenskraft och arbetstagarna ges trygghet i omställningen.

* * *

Herr talman,

”Vi håller 1,5-gradersmålet vid liv. Men pulsen är mycket låg.” Så sammanfattade Alok Sharma, klimattoppmötets ordförande, resultatet från Glasgow.

Klockan tickar.

Klarar världen inte klimatkrisen så blir konsekvenserna oöverskådliga. Ambitionerna måste höjas, pulsen måste upp, världen måste lyckas.

Med det gröna folkhemmet valde Sverige att gå före. Vårt förtroende i omvärlden stärks när svenska innovationer och lösningar exporteras över världen. Nu pågår en global klimatkapplöpning där Sverige springer i ledarklungan.

Industriklivet och Klimatklivet angav riktningen och ska utvecklas. Över 300 000 nya bostäder har byggts sedan 2014 och det hållbara byggandet främjas. Och när Sverige nu investerar sig ur lågkonjunkturen efter pandemin så sker det genom en kraftfull grön återstart av svensk ekonomi.

Runt om i hela landet pågår just nu en grön industriell revolution. Fossilfri stålproduktion. Batterifabriker. Eldrivna tunga lastbilar. Det minskar utsläppen och ger tusentals nya arbetstillfällen – i hela landet.

Takten ska öka ytterligare. Men nödvändiga investeringar riskerar att inte bli av, för att marknaden tycker att de är för riskfyllda. Svensk industri ska kunna fasa ut det fossila. De gröna kreditgarantierna byggs ut till 50 miljarder kronor nästa år.

Sverige har idag ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv och en yrkesskicklig arbetskraft som är redo att ställa om till de nya jobb som växer fram. Regeringen föreslår därför ett nytt statligt finansierat kompetenslyft för näringslivets klimatomställning.

En ny nationell elektrifieringsstrategi ska peka ut hur kapaciteten i elnäten snabbt och effektivt kan byggas ut och hur elproduktionen med rena, förnybara och billiga energikällor kraftigt kan öka. Arbetet med att bygga ut den havsbaserade vindkraften är en viktig del.

Det ska finnas goda förutsättningar att bo, leva och arbeta i hela landet. Ambitionerna höjs i regionalpolitiken. En kraftfull satsning görs på landsbygdsprogrammet för ett konkurrenskraftigt och miljömässigt hållbart

jordbruk. Investeringarna i bredband ökas kraftigt. Tydliga krav ställs på operatörernas täckningsgrad. Det särskilda driftsstödet till dagligvarubutiker permanentas.

Strandskyddet ska bli mer differentierat. Det ska bli lättare att bygga på landsbygden samtidigt som strandskyddet i högexploaterade områden förstärks. Områden av särskild betydelse för djur- och växtlivet värnas. Äganderätten i skogen ska stärkas. Det är grunden för att i ökad utsträckning kunna ta tillvara skogens potential för ekonomi, klimat och miljö.

En ny nationell plan för infrastruktur ska läggas fram i vår. Nya steg tas mot en modern och fossilfri transportinfrastruktur så att människor kan förflytta både sig själva och de varor som produceras.

Nästa år står Sverige värd för FN-mötet Stockholm+50 för att öka takten i genomförandet av hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Det sker mot bakgrund av att FN:s allra första miljökonferens hölls här i Stockholm. När Olof Palme välkomnade världens ledare konstaterade han med ord som är lika aktuella idag:

”Framtiden är gemensam. I gemenskap måste vi dela den. Tillsammans ska vi skapa den.”

* * *

Herr talman,

Den generella välfärden ska stärkas. Det är den starkaste omfördelande kraften som finns. Därför får den inte brista. Men var det något som blev tydligt under pandemin så var det att välfärden har brister.

Den svenska välfärden bärs upp av medarbetarna. De behöver fler kollegor, rätt utbildning och en bättre arbetsmiljö.

Betinget är stort, men inte omöjligt.

Viktiga steg har tagits. Regeringen har de senaste åren successivt skjutit till mer pengar till kommuner och regioner. Jämfört med 2014 arbetar idag 100 000 fler i välfärden. Nu ska också de stora 90-talistkullarnas barn utbildas. De många 40-talisterna går in i 80-årsåldern och ska ha den trygga äldreomsorg de förtjänar.

Därför höjs de generella statsbidragen ytterligare. Cancervården, psykiatri och förlossningsvården ska prioriteras när sjukvården byggs ut. Köerna ska kortas, vårdcentralerna stärkas och fler få en fast läkarkontakt.

Arbetet med att ta fram en ny äldreomsorgslag för stärkt kvalitet och likvärdighet i omsorgen fortsätter. Alla hemtjänsttagares rätt till en fast omsorgskontakt fastställs i lag. Den som jobbar i äldreomsorgen ges möjlighet att studera till undersköterska på betald arbetstid och en återhämtningsbonus har införts för möjligheter till bättre arbetsvillkor.

Arbetet för trygga pensioner handlar om respekt för de som varit med och byggt vårt land. Pensionen har höjts för den som har arbetat ett långt arbetsliv med låg lön. Bostadstillägget höjs ytterligare. En strukturreform för att långsiktigt stärka inkomsterna för de pensionärer som har det sämst ställt ska läggas fram. Det innebär upp till 1 000 kronor mer i plånboken varje månad. En trygghetspension införs, så att den som är över 60 år och utsliten inte ska behöva ta ut sin ålderspension i förtid. Pensionerna behöver höjas ytterligare. Därför måste inbetalningarna till pensionssystemet öka. Initiativ till det kommer tas i Pensionsgruppen.

När du behöver samhället som mest, då ska det starka samhället finnas där för dig. Regeringen har tidigare tagit bort den permanenta skattekllyftan mellan pensionärer och löntagare. Nu sänks skatten rejält också för människor med sjuk- och aktivitetsersättning. Inriktningen är tydlig. Skattekllyftan mellan funktionsnedsatta och löntagare är orättfärdig. Garantiersättningen i sjuk- och aktivitetsersättningen höjs. Regeringen fortsätter att stärka rätten till personlig assistans.

Den som blir sjuk ska ha stöd för att snabbt komma tillbaka i arbete. En omfattande satsning görs för att stärka tryggheten vid sjukdom. Taket i sjukpenningen höjs. Förslag från sjukförsäkringsutredningen genomförs för att ge mer tid till rehabilitering och ökad flexibilitet för äldre, behovsanställda och deltidssjukskrivna.

Kommunala skolor tar ett större ansvar för helheten än friskolor. Då ska de också ha tillräckliga resurser för det. Skattepengar till skolan ska gå till skolan. Elevantagningen till skolan ska ske rättvist, med lika chanser och samma möjligheter.

Reform för reform, steg för steg, kan välfärden byggas starkare och mer jämlik, nu och i framtiden. På precis samma sätt kan den monteras ner, steg för steg, reform för reform.

Politisk vilja avgör.

Det går att ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden. Låt oss göra det.

* * *

Herr talman,

När pandemin slog till mot vårt land samlade vi oss över partigränserna för att skydda vår befolkning och de svenska jobben. Låt mig tacka de riksdagspartier som konstruktivt och lösningsorienterat samarbetat med regeringen under mandatperioden, inte minst Centerpartiet och Liberalerna för samarbetet kring den ekonomiska politiken.

Pandemin är inte över. En global och rättvis vaccintillgång måste säkerställas. Nya mutationer av viruset oroar. Ett flertal länder i världen och i Europa har nu en negativ utveckling. Smittspridningen börjar öka även i Sverige. Regeringen förbereder sig inför ett förvärrat läge.

Det enskilt viktigaste nu är att vaccineringen fortsätter med full kraft. Alla över 18 år kommer att erbjudas en tredje dos. Nu måste de grupper nås där få är vaccinerade. Det finns stora skillnader mellan regionerna. De metoder som fungerar bäst för att nå så många människor som möjligt måste spridas. Jag vill uppmana regionerna att lära av varandra – och jag vill uppmana alla i Sverige att vaccinera sig. Vi gör det för vår egen skull, men också för varandra.

Sverige ska ha god beredskap. Pandemilagen har förlängts. Regeringen är beredd att vidta nödvändiga åtgärder i kampen mot viruset och kommer inom kort att presentera en ny åtgärdsplan. Det kommer behövas ytterligare åtgärder för att hålla avstånd i offentliga miljöer. Vaccinbevis vid vissa allmänna sammankomster och offentliga tillställningar införs den 1 december och i närtid remitteras ett förslag om vaccinbevis också på restauranger och gym.

Smittskyddslagstiftningen ses över så att ny lagstiftning finns på plats inför framtida pandemier. Nya krislagar utreds.

Jag kommer också att göra organisatoriska förändringar i Regeringskansliet.

Kansliet för krishantering, som tidigare har sorterat under Justitiedepartementet, flyttas till Statsrådsberedningen.

Tack vare en ansvarsfull finanspolitik kunde Sverige möta pandemin med den lägsta statsskulden sedan 1977. Andelen arbetslösa är nu tillbaka på samma nivå som innan pandemin bröt ut. Och trots att Sverige investerat hundratals miljarder i krisåtgärder för att rädda jobb och företag under pandemin, så står de offentliga finanserna fortfarande starka. Så starka att det är motiverat att växla från överskottsmål till balansmål.

Kulturen har en nyckelroll i samhällets återstart. Kulturen tar oss människor utanför oss själva och närmre varandra. En fri och oberoende kultursektor är grundläggande för varje framgångsrikt demokratiskt samhälle. En förstärkning görs av stödet till teatrar, museer, bild- och formverksamheter, film, bibliotek, orkestrar, konserthus och dansverksamheter i hela landet.

I hela landet ska vi också ha en mångfald av oberoende medier och ett starkt public service. Den snabba tekniska och mediala utvecklingen revolutionerar tillgången till information men riskerar samtidigt att öka klyftor och polarisering i samhället.

Idrottens anslag ökas kraftigt för att öka deltagandet, främst bland barn och unga samt personer med funktionsnedsättning.

Våra nationella minoriteters kultur och rätt till språk stärks och lagskyddet mot diskriminering skärps. Efter årsskiftet inrättas Institutet för mänskliga rättigheter i Lund för att främja och försvara de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Rasism, hatbrott och intolerans hör inte hemma i Sverige. Verksamheter som motverkar eller förebygger rasism får utökat stöd.

I mars tar Sverige över ordförandeklubban i den internationella alliansen för hågkomst av Förintelsen. I sommar slår Sveriges museum om Förintelsen upp portarna.

* * *

Herr talman,

Den svenska utrikespolitiken ska värna Sveriges självbestämmande, Sveriges demokrati och det svenska folkets trygghet. Att främja fred och utveckling

ligger i Sveriges omedelbara intresse och gagnar vår omvärld. Det ligger därför i Sveriges intresse att bejaka samverkan och dialog mellan länder och stå upp för en internationell rättsordning. Fyra områden ska särskilt betonas:

För det första: Samarbetet ska stärkas i vår omedelbara närhet – i Norden och i EU.

Att befolkningen i de nordiska länderna hålls åtskilda med gränshinder är i vår historia en främmande företeelse. Den fria rörligheten mellan de nordiska länderna behöver återupprättas, så snart det är möjligt. Det nordiska samarbetet fördjupas och breddas, med särskild tyngdpunkt på gemensam hantering av kriser. De nordiska och baltiska länderna ska gå före i Europa och tillsammans utgöra ett av världens mest integrerade, hållbara och digitaliserade områden.

Det europeiska samarbetet är avgörande för Sverige. Det handlar om jobben, eftersom EU är vår viktigaste marknad. Det handlar om fred och säkerhet, både i vårt närområde och längre bort. Men inte bara det. Klimat, migration, vaccin och bekämpandet av den gränsöverskridande och organiserade brottsligheten – allt detta hanteras bättre i samarbete med andra.

EU-samarbetet bygger på gemensamma värderingar. EU-länder som inte respekterar mänskliga rättigheter och demokratiska principer som oberoende domstolar, en fri akademi och fria medier ska inte ovillkorligt få del av EU-medel.

Sverige vill se ett öppet och mer jämlikt Europa, med bättre arbetsvillkor och ökad jämställdhet. Däremot ska den svenska arbetsmarknadsmodellen och vårt skogsbruk inte detaljregleras i Bryssel.

För det andra: Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast.

Den militära alliansfriheten tjänar vårt land väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Sverige ska inte söka medlemskap i Nato. Sverige kommer inte att stå passivt om en katastrof eller ett angrepp drabbar ett annat land i Norden eller i EU och vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om vi själva drabbas. EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. Vårt pågående ordförandeskap i OSSE ger Sverige möjlighet att värna den europeiska säkerhetsordningen.

Sverige och EU fördömer Rysslands militära aggression mot Ukraina inklusive den illegala annekteringen av Krim. Situationen för de människor som fastnat på gränsen mellan Polen och Belarus är oacceptabel. Belarus agerande ska mötas med utökade sanktioner.

För det tredje: Sveriges säkerhet och utveckling tryggas bäst tillsammans med andra.

Vår tids största utmaningar – klimatet, pandemin, värnandet av demokratin – hanteras bäst genom multilateralt samarbete, med utgångspunkt i folkrätten och FN-stadgan.

Det är välkommet att USA åter är en konstruktiv samarbetspartner i dessa frågor. Den transatlantiska relationen är central för Sveriges och Europas säkerhet och välbefinnande.

Dagens konflikter kräver omvärldens engagemang. En långsiktig fred mellan Israel och Palestina förutsätter en tvåstatslösning. I Afghanistan, Etiopien, Jemen och Mali fortsätter svårlösta konflikter att plåga befolkningarna. Att lindra krigens humanitära konsekvenser och att långsiktigt lösa konflikter kräver regionalt och internationellt samarbete. Biståndet ska i ökad utsträckning förebygga och hantera klimatförändringar. Utvecklings- och demokratifokus fortsätter, likaså arbetet med att stärka kvinnors och flickors rättigheter. Pandemin har lett till att ytterligare omkring 70 miljoner människor försatts i extrem fattigdom. Det svenska biståndet ska motsvara en procent av bruttonationalinkomsten.

För det fjärde: Sverige ska rustas att möta vår tids stora geopolitiska, teknologiska och ekonomiska skiften.

Samhällets kapacitet att hantera kriser ska vara stark, såväl i fredstid som vid krig. Sverige fördjupar försvarssamarbetet med Finland och andra nordiska grannar, inom EU, med USA samt i partnerskapet med Nato. Vårt nationella försvar byggs ut. Fem regementen och en flygflottilj återinrättas just nu: I Falun, Sollefteå/Östersund, Arvidsjaur, Kristinehamn, Göteborg och i Uppsala. Det civila försvaret stärks. En ny, uppdaterad nationell säkerhetsstrategi tas fram. Sverige fortsätter att vara en stark röst för kärnvapenedrustning och icke-spridning.

Kinas växande roll utgör ytterligare en av vår tids största globala förändringar. Sverige och EU ska bedriva en aktiv politik i relation till Kina, med utgångspunkt i våra intressen och våra värderingar.

En ny migrationslagstiftning har trätt ikraft i Sverige. Den är väl avvägd för att svensk asylpolitik ska vara långsiktigt hållbar, med ett humant, rättssäkert och effektivt regelverk som inte väsentligen avviker från övriga EU-länders.

* * *

Herr talman, Ärade ledamöter av Sveriges riksdag,

Jag inledde med att tala om svensk demokrati och 100 år av allmän och lika rösträtt.

Demokratin är vi. Vi som bor i Sverige, vi som arbetar och lever här, vi som uppfostrar nya generationer.

Det ska vi ha i åtanke när vi möter varandra i vardagen. Jag vill att vi möter varandra med respekt. Det är vi – alla tillsammans – som bär upp Sverige.

Vi kanske står på vårdcentralen, beredd med sprutorna, och betar av en efter en i vaccinkön.

Vi kanske hittar på roliga ramsor om mössor och vantar för att minska turbulensen i förskolans kapprum nu när det börjar bli kallt.

Vi kanske har det hektiskt på verkstan just nu, för att folk har en tendens att byta till vinterdäck i sista sekunden.

Vi är alla med och bidrar till det Sverige vi älskar. Och vi är många som gör en insats för demokratin, på fikarasten, vid bokningstavlan i tvättstugan, i byggfutten, ofta utan att vi tänker på det.

När vi säger ifrån. När vi kräver respekt. För oss själva, för våra kollegor eller för en okänd medmänniska som blir orättvist behandlad. I förlitan på att andra också gör det för oss. Vi ska inte ha ett Sverige där en grupp ser ner på en annan.

Rösträtten 1921 var inte slutpunkten på demokratibygget, den var startskottet.

Kampen för demokrati, för människovärde och respekt, för alla människors makt att påverka sin vardag och vårt gemensamma samhälle – den tar aldrig slut.

Den kampen tar vi med oss under återstoden av detta riksdagsår när vi tar krafttag mot brottsligheten, spurtar i klimatomställningen och återtar kontrollen i välfärden.

Den kampen tar vi med oss in i valrörelsen 2022 och vidare in i nya decennier.

Alla har ett ansvar. Och allas insatser behövs.

Det Sverige vi bygger tillsammans, i respekt för varandra, det är ett starkare Sverige.

* * *

